

UCHWAŁA NR IX/175/25
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 17 lutego 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia wniosku

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, poz. 1907 i poz. 1940) w zw. z art. 223 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wniosek Dominika i Rafała ... dotyczący zbadania przyczyn zalewania nieruchomości położonych w miejscowości Zbójno uznaje się za rozpatrzony.

§ 2. Powierza się Przewodniczącej Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykonanie obowiązku zawiadomienia podmiotu wnoszącego wniosek o sposobie jego załatwienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Sejmiku

Elżbieta Piniewska

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Udzielenie odpowiedzi na wniosek Dominika i Rafała [imię i nazwisko] dotyczący zbadania przyczyn zalewania nieruchomości położonych w miejscowości Zbójno.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności.

Zgodnie z art. 223 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego „organy państwowe, organy samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych rozpatrują oraz załatwiają skargi i wnioski w ramach swoich właściwości.”

W myśl przepisu art. 242 § 1. Wnioski składa się do organów właściwych ze względu na przedmiot wniosku.

W myśl art. 247 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego o sposobie załatwienia wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę.

Zgodnie z przepisem art. 247 w związku z art. 238 Kodeksu postępowania administracyjnego: „Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub, jeżeli zawiadomienie sporządzone zostało w formie dokumentu elektronicznego, powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239”.

Ponadto wnioskodawcy, na mocy przepisu art. 246 kpa, niezadowolonemu ze sposobu załatwienia wniosku służy prawo wniesienia skargi w trybie określonym w rozdziale 2 działu VIII. Wnioskodawcy służy prawo wniesienia skargi w przypadku niez załatwienia wniosku w terminie określonym w art. 244 albo wskazanym w zawiadomieniu (art. 245).

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Nie dotyczy.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

W dniu 19 lipca 2024 r. do Kancelarii Sejmiku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu wpłynął wniosek panów Dominika i Rafała [imię i nazwisko] dotyczący zbadania przyczyn zalewania nieruchomości położonych w miejscowości Zbójno, przez które przebiegała modernizacja drogi wojewódzkiej nr 556 trwająca od roku 2017 do roku 2018.

W sprawie przeprowadzono postępowanie wyjaśniające i ustalono co następuje.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego na posiedzeniu w dniu 30 września br. zapoznała się z pismem Marszałka Województwa, który poinformował, że 4 września br. odbyła się wizja lokalna w przedmiotowej sprawie. W spotkaniu z Wnioskującymi mieszkańcami Zbójna udział wzięli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pracownicy Urzędu Gminy Zbójno, inżynier kontraktu, pracownicy Zarządu Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy i Rejonu Dróg Wojewódzkich w Toruniu. Ustalono wówczas, że ZDW w Bydgoszczy zleci dokonanie badań kontrolnych na tej drodze. W związku z powyższym Komisja Skarg, Wniosków i Petycji postanowiła, że sprawa Panów [imię i nazwisko] zostanie rozpatrzona przez Komisję po dokonaniu przez ZDW zadeklarowanych badań.

W dniu 29 stycznia 2025 r. do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji wpłynęło pismo Departamentu Infrastruktury Drogowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu informujące o przeprowadzonych na wnioskowanym odcinku drogi wojewódzkiej nr 556 pomiarach i badaniach oraz o zaleceniach z tego płynących.

Wniosek o zbadanie przyczyn zalewania nieruchomości położonych w miejscowości Zbójno, przez które przebiega droga województwa nr 566 został zrealizowany poprzez sporządzenie stosownej opinii, z której

można wyczytać m.in., że od momentu realizacji ww. inwestycji, w ramach której zbudowane zostały przepusty na DW 556 w miejscu istniejących w Zbójnie sprawa zalewania przyległych do drogi wojewódzkiej terenów była wielokrotnie analizowana. Inwestycja została zrealizowana na podstawie decyzji ZRID nr 2/2016 z lipca 2016 r. Dokumentacja projektowa obarczona była, jak się okazało w trakcie wykonywania robót, wadą polegającą na m.in. odwrotnym kierunku zaprojektowanego przepustu w km drogi wojewódzkiej 11+825 (zakładał on pochylenie w kierunku jeziora Zbójno zamiast prawidłowego w kierunku jeziora Ruduskiego oraz na za dużych rzędnych wysokościowych z jednej strony przepustu. Należy jednocześnie przy tym zauważyć, że w ramach uzyskania decyzji ZRID, zostało wydane pozwolenie wodnoprawne na wykonanie m.in. tego przepustu w 2015 r. W trakcie robót zauważono błąd projektowy dotyczący m.in. kierunku pochylenia przepustu i wykonano za zgodą projektanta jego korektę, czyli wykonano z prawidłowym spadkiem w kierunku jeziora Ruduskiego. Przy okazji obniżono rzędne wlotu od strony jeziora Zbójno od 35 cm do 36 cm w stosunku do dokumentacji projektowej (z 76,55 na 76,20 oraz z 76,55 na 76,19) i dostosowano go do rzędnych wysokościowych istniejącego rowu i układu odwodnieniowego. Sprawa przepustu była przedmiotem kontroli Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Bydgoszczy w październiku 2018 r., który stwierdził niezgodność rzędnych wysokościowych wykonanego przepustu z rzędnymi projektowymi zawartymi w dokumentacji projektowej, gdyż zostało to zmienione na etapie budowy. Wody Polskie uczestniczące w kontroli w związku z rozbieżnościami w zakresie rzędnych wysokościowych przepustu poinformowały o potrzebie zalegalizowania rzędnych przepustu i zmianie pozwolenia wodnoprawnego. W związku z uwagami mieszkańców odnośnie posadowienia przepustu i w nawiązaniu do ustaleń Wód Polskich poczynionych w czasie kontroli WINB-u, w październiku 2019 r., została opracowana ekspertyza hydrogeologiczna przez firmę Hydro-Graf Ryszard Sziwa, która określiła, iż posadowienie przepustu jest prawidłowe z punktu widzenia jego funkcji jako urządzenia wodnego czyli umożliwienia swobodnego przepływu przez przepust wód Dopływu ze Zbójna. Został opracowany również przez ww. hydrologa operat wodnoprawny dotyczący zmienionych rzędnych wysokościowych przepustu. Następnie wystosowano wnioski do PGW Wody Polskie – Zarząd Zlewni w Toruniu o wydanie pozwolenia wodnoprawnego dla urządzenia wodnego – przepustu w Zbójnie, w km 11+825 drogi wojewódzkiej nr 556. W odpowiedzi otrzymano decyzję nr GD.ZUZ.5.4213.2.2020.MM z 27.03.2020 r. o umorzeniu w całości postępowania jako bezprzedmiotowego uzasadniając to tym, iż w trakcie realizacji robót budowlanych dostosowano rzędne przepustu do rzędnych dna cieków, umożliwiając swobodny przepływ i zachowując kierunek faktycznego i prawidłowego spływu wód Dopływu ze Zbójna. Zaznaczono, że przepust został wykonany niezgodnie z projektem budowlanym co nie ma jednak wpływu na prawidłowe funkcjonowanie przepustu oraz nie utrudnia przepływu wód Dopływu ze Zbójna oraz wód odpływających z jeziora Zbójńskiego a tym samym nie piętrzy wód i nie spowoduje negatywnych skutków w otoczeniu. Z powyższego wynika, iż przepust został wykonany prawidłowo i spełnia swoją funkcję.

W 2024 r. w związku ze zgłoszonymi uwagami dotyczącymi wysokości posadowienia przepustu, w celu zbadania przyczyn zalewania nieruchomości położonych w m. Zbójno, zostały zlecone pomiary kontrolne rzędnych przepustów pod drogą wojewódzką nr 556 w km: 11+825 i 12+445,00; przepustów pod drogami gminnymi oraz rzędne poziomu jeziora Zbójńskiego, Ruduskiego i dna rowów, uprawnionemu geodecie, celem sprawdzenia drożności całego układu odwodnienia. Pomiary geodezyjne w terenie odbyły się w dniach 09-10.10.2024 r. Wykonano wywiad terenowy oraz pomiary rowu, do którego odprowadzane są wody z DW 556 w przekrojach poprzecznych co 20 m. Wykonano pomiar lustra wody w przyległych zbiornikach wodnych, rozlewiskach i przepustach.

W wyniku pomiarów geodezyjnych, stwierdzono, że:

między najbardziej oddalonym rozlewiskiem od jeziora Ruduskiego a samym jeziorem występuje różnica wysokości ok. 8,46 m (76,75-68,29). Wg Geodety na dzień wykonania pomiarów rowu, zaobserwowano spływ wody w korycie pierwszego odcinka rowu w km 0+000,00 do km 0+442,29 w kierunku jeziora Ruduskiego. Na pozostałych odcinkach rowu nie zaobserwowano spływu wody w korycie (woda stojąca).

1. Od jeziora Ruduskiego do najbliższej drogi gminnej

Jezioro Ruduskie ma rzędną lustra wody 68,29 m. Najbliższym punktem w układzie odwodnienia jest przepust w km 0+442 o rzędnej wylotu 72,04 m, znajdujący się przed jeziorem. Od jeziora Ruduskiego km 0+000 do przepustu pod drogą gminną rów jest drożny. Od km 0+199,21 do km 0+220,64 występuje przeciwsпадek dna rowu. Przepust w km 0+442,29 do km 0+458,91 jest tylko częściowo niedrożny.

W związku z powyższym w celu sprawnego przepływu wody w całym układzie odwodnieniowym należałoby poprawić profil podłużny dna rowu do jeziora Ruduskiego, aby zniwelować istniejącą różnicę wysokości.

2. Od drogi gminnej nr 110501C do DW 556

Od przepustu w km 0+458,91 do km 0+552,17 rów jest przegłębiony poniżej rzędnej dna przepustu. Od km 0+671,87 do km 0+823,88 występuje rozlewisko spowodowane tamą wykonaną przez bobry w km 0+678,00.

Kolejna tama bobrów jest w km 1+125,03 i powoduje spiętrzenie wody w rowie. W km od 1+237,14 do km 1+240,13 jest przepust betonowy w terenie zadrzewionym, który ma nieprawidłowy kierunek spadku (przeciwny do kierunku spływu wody). W km od 1+248,37 do km 1+435,48 jest mostek betonowy do posesji. Przepust pod DW 556 w km 1+762,46 do 1+786,74 jest prawidłowo umiejscowiony wysokościowo i jest drożny. Tamy wykonane przez bobry i przepust o przeciwnym kierunku spadku w stosunku do naturalnego kierunku spływu wody oraz nierówny profil podłużny dna rowu, co pokazują pomiary wysokościowe w terenie, powodują problemy z przepływem wody w kierunku jeziora Ruduskiego.

3. Od DW 556 do drogi gminnej

Od wlotu przepustu w km 1+786,74 na DW 556 rów jest przegłębiony poniżej rzędnej przepustu do następnego przepustu pod drogą gminną w km 2+339,90 do 2+355,04. Przepust pod drogą gminną ma nieprawidłowy kierunek przepływu wody w stosunku do naturalnego kierunku spływu wód. Ponadto występuje rozlewisko od strony jeziora Zbójno od km 1+875,86 do km 2+238,38. Poziom wody w jeziorze Zbójno wynosi 76,35 m. Poziom wody w rowie na wlocie do jeziora Zbójno wynosi 76,39m. Nieprawidłowy kierunek przepustu na drodze gminnej i przegłębione rowy powodują najprawdopodobniej powstawanie zastoisk wody.

4. Od drogi gminnej do przepustu na DW 556

Od przepustu pod drogą gminną w km 2+339,90 do 2+355,04 do przepustu pod DW 556 w km od 2+556,68 do 2+598,23 rów jest przegłębiony poniżej rzędnej dna przepustów. Przed i za przepustem w km 2+556,68 do km 2+598,23 rów jest zarośnięty i przegłębiony. Nieprawidłowy kierunek przepustu na drodze gminnej i przegłębione rowy powodują najprawdopodobniej powstawanie zastoisk wody.

5. Od przepustu na DW 556 do rozlewiska

Na całym odcinku rów jest przegłębiony poniżej rzędnej dna przepustu. Zmierzono poziom wody w rozlewisku w km 2+742,43 wynoszący 76,75 m. Poziom wody w sąsiadującym w rozlewiskiem stawie wynosi 76,76 m. Poziom wody w studni melioracyjnej wynosi 76,76 m. Wlot przepustu pod drogą DW 556 na poziomie 76,57.

Przepust jest posadowiony prawidłowo poniżej poziomu wody w rozlewisku. Przegłębione rowy i nieutrzymywane prawidłowo przez zarządzających nimi powodują najprawdopodobniej powstawanie zastoisk wody.

Podsumowując obecny stan odwodnienia na badanym obszarze należy stwierdzić, że przyczyną powstania zastoisk są:

1. Odkryta działalność bytowa bobrów – tamy:

Obecnie, mimo braku merytorycznych przesłanek, w Polsce bóbr nadal jest objęty ochroną gatunkową. W przypadku rozlewisk spowodowanych tworzeniem tam przez bobry, Gmina/właściciele terenów powinni się zwrócić do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z wnioskiem o odszkodowanie. Koszty związane ze szkodami poczynionymi przez bobry pokrywa Skarb Państwa. Niszczenie tam i żeremi bez zezwolenia jest surowo karane. W tym celu potrzebne jest specjalne zezwolenie wydane przez RDOŚ.

2. Brak utrzymania – czyszczenia rowów i przepustów

Utrzymanie należy do właścicieli powyższych rowów i przepustów. Spadek wody jest możliwy w układzie odwodnieniowym, ale wymaga to wcześniejszego wykonania odtworzenia rowów w celu usprawnienia przepływu gromadzącej się wody. Należy jednak zwrócić uwagę na nieprawidłowe przegłębianie rowów pomiędzy przepustami, które m.in. powodują powstawanie zastoisk wody.

3. Problem z przepustem w km 2+339

Przepust znajdujący się na drodze gminnej w km 2+339 ma nieprawidłowy kierunek przepływu wody i jest posadowiony zbyt wysoko, co powoduje, że woda przepływająca z przepustu w km 2+566 znajdującego się na DW 556 się cofa i tworzy rozlewisko. Przepust na DW 556 ma prawidłowe nachylenie.

4. Problem z przepustem w km 1+237

Przepust w km 1+237 ma nieprawidłowy kierunek nachylenia przepływu wody, co również powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu układu odwodnienia.

W związku z powyższym, zaleca się:

1) sukcesywnie czyścić rowy i przepusty na terenie należącym do Gminy Zbójno, gdzie już wcześniej ZDW Bydgoszcz w trakcie budowy w tej sprawie monitorował;

2) wystąpić do RDOŚ Bydgoszcz w sprawie szkód związanych z bytowaniem bobrów;

3) przepusty w km 2+339 (DG) i 1+237, należy dostosować do układu odwodnieniowego – np. zmienić kierunek, obniżyć i wydłużyć rowów od przepustu (DG) do jeziora Zbójno oraz w kierunku przepustu w km 1+761 (DW 556) – usypać wały wydłuż rowów, które ograniczą wypływanie z nich wody, lub zastosowanie np. replofilacji czy ich drenażu rowów.

Mając na uwadze głosy mieszkańców i ich potrzeby odnośnie osuszenia ich nieruchomości istnieje możliwość ulepszenia istniejącego układu odwodnieniowego na analizowanym terenie. Wymaga to jednak kompleksowego podejścia i zaangażowania wszystkich zarządców urządzeń wodnych (rowy, przepusty, jeziora) oraz właścicieli nieruchomości. Każde obniżenie zwierciadła wody jest zmianą stosunków wodnych i wymaga zgody przez PGW Wody Polskie – Zarząd Zlewni w Toruniu i może wpłynąć na istniejący ekosystem.

Powierza się Przewodniczącej Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego wykonanie obowiązku zawiadomienia podmiotu wnoszącego wniosek o sposobie jego załatwienia oraz pouczenia o treści art. 239 Kodeksu postępowania administracyjnego.

